

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

26.2.2014

EP-PE_TC1-COD(2011)0299

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. veebruaril 2014. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ (EP-PE_TC1-COD(2011)0299)

PE 510.975

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. veebruaril 2014. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, milles käsitletakse üleeuroopalisi *telekommunikatsioonitaristu valdkonna* võrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 172,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

ning arvestades järgmist:

- (1) Telekommunikatsioonivõrgud ja -teenused muutuvad üha enam internetipõhisteks taristuteks ning lairibavõrgud ja digiteenused on omavahel tihedasti seotud. Internetist saab teabevahetuse, teenuste, **hariduse, sotsiaalses ja poliitilises elus osalemise, kultuurisisu** ja äritegevuse peamine platvorm. Seepärast on **sotsiaalse arengu ja majanduskasvu, konkurentsivõime, sotsiaalse kaasatuse** saavutamiseks ja siseturu toimimiseks äärmiselt oluline teha **laialdase levikuga, väga kiire ja turvaline internetiühendus ning** avalikud digiteenused üleeuroopaliselt kättesaadavaks.
- (2) Euroopa Ülemkogu kiitis 17. juunil 2010 heaks komisjoni 26. augusti 2010. aasta teatise „Euroopa digitaalne tegevuskava”, mille eesmärk on panna paika kurss, et maksimaalselt ära kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sotsiaalseid ja majanduslikke võimalusi. Kõnealuse tegevuskavaga püütakse ergutada konkurentsivõimelise väga kiire interneti taristu ja internetipõhiste digiteenuste nõudlust ja pakkumist, et luua tõeliselt digitaalne ühtne turg, mis on vajalik aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu jaoks.

¹ ELT C ...

² ELT C 356, 5.12.2013, lk 116.

³ Euroopa Parlamendi 26. veebruari 2014. aasta seisukoht.

- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1316/2013¹ määratakse kindlaks tingimused, meetodid ja menetlused liidu rahalise abi andmiseks üleeuroopalistele võrkudele transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiataristu sektoris. Euroopa ühendamise rahastuga hõlmatud sektorites esinevaid samalaadseid probleeme ja võimalusi silmas pidades on hea võimalus kasutada ära nendevahelist sünergiat, sh kombineerides Euroopa ühendamise rahastu vahendeid muude rahastamisallikatega.
- (4) Olemas on palju piiriüleseid digiteenuseid, mille abil Euroopa haldusasutused vahetavad omavahel liidu poliitikameetmete toetamiseks teavet. Uute lahenduste pakkumisel on tähtis kasutada ära Euroopa muude algatuste raames juba rakendatavaid lahendusi, vältida töö kattumist ning tagada algatuste ja poliitikameetmete (nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 922/2009/EÜ² loodud ISA programm, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1286/2013³ loodud programm „Fiscalis” ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁴ loodud programm „Horisont 2020”) vahel tegevuspõhimõtete ja lahenduste koordineerimine ja kooskõla. Samuti on tähtis, et lahendused vastaksid kokkulepitud **rahvusvahelistele ja/või Euroopa standarditele või koosvõime avatud spetsifikatsioonidele, eelkõige komisjoni poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1025/2012⁵**

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta otsus nr 922/2009/EÜ Euroopa haldusasutuste koosvõimealaste lahenduste (ISA) kohta (ELT L 260, 3.10.2009, lk 20).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1286/2013, millega luuakse tegevusprogramm Euroopa Liidu maksusüsteemide toimimise parandamiseks aastateks 2014–2020 („Fiscalis 2020”) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1482/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 25).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020” aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

kohaselt kindlaks määratutele, ning muudele asjakohastele spetsifikatsioonidele ja suunistele, nt Euroopa avalike teenuste koosvõime raamistikule **II** .

- (5) *Väga kiirete lairibavõrkude arendamisele tulevad kasuks Euroopa tehnilised standardid. Kui soovitakse, et liit oleks telekommunikatsioonitööstuses juhtival kohal, on vaja liidu teadusuuringuid ja arendusprogramme ning suurendada järelevalvet standardimismenetluste üle.*
- (6) Liikmesriikide vaheliste ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi¹ raames kaasrahastatavate ulatuslike **projekti eSENS raames konsolideeritavate** katseprojektide (nt PEPPOL, STORK, epSOS, eCODEX ja SPOCS) abil on tõendatud ühistel alustaristutel põhinevate oluliste piiriüleste digiteenuste otstarbekust siseturul. Kõnealused katseprojektid on juba praegu või lähitulevikus kasutusküpsed. Läbiviidavad ühishuviprojektid, nt kultuuripärandi (Europeana), lastekaitse (programm „Safer Internet”) ja sotsiaalkindlustuse (sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetuse süsteem EESSI) valdkonnas on juba näidanud, et Euroopa tasandi meetmetel on selge lisaväärtus ning ettepanekuid on tehtud ka teiste projektide kohta, nt tarbijakaitse valdkonnas (vaidluste veebipõhise lahendamise platvorm ODR).
- (7) Digiteenuste taristute puhul **peaksid** alustaristud **olema** muudest digiteenuste taristutest tähtsamad, sest esimestest sõltub **viimaste** arendamine. Digiteenuste taristud peaksid muu hulgas looma Euroopa lisaväärtust ja rahuldama kindlakstehtud vajadused. Nagu edukate katseprojektide põhjal on kindlaks tehtud, peaksid nad olema nii tehniliselt kui ka tegevustasandil piisavalt kasutusküpsed. Need taristud tuleks välja töötada konkreetse säästlikkuskava alusel, et tagada põhiteenusplatvormide **keskmise tähtajaga kuni** pikaajaline tegevus ka pärast Euroopa ühendamise rahastu kasutamist. Seepärast tuleks rahalise abi andmine käesoleva määruse alusel aja jooksul võimaluse korral järk-järgult lõpetada ja otsida **vajaduse korral** rahalisi vahendeid mujalt kui Euroopa ühendamise rahastust.
- (8) Et toetada paljusid digiteenuste taristuid ja töötada Euroopas aja jooksul välja koosvõimelised süsteemid, **on tähtis** rahastada digiteenuste taristuid, mis on vajalikud liidu õigusest tulenevate õiguslike kohustuste täitmiseks ja/või millega arendatakse või tagatakse alustaristuid, mis võivad suuresti mõjutada üleeuroopaliste avalike teenuste väljatöötamist. Siinkohal tähendavad õiguslikud kohustused erisätteid, millega

nõutakse digiteenuste taristute arendamist või kasutamist või tulemusi, mida on võimalik saavutada vaid Euroopa digiteenuste taristute kaudu.

- (9) *Esmajärjekorras tuleks rahastada projekti Europeana ja programmi „Turvalisem Internet laste jaoks” kui hästitoimivaid digiteenuste taristuid. Eelkõige tuleks nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1311/2013² aastateks 2014-2020 kehtestatud mitmeaastase finantsraamistiku esimestel aastatel tagada liidu rahaliste vahendite jätkuv suunamine muudest liidu programmidest Euroopa ühendamise rahastusse nii, et katkematu ja edukas teenuseosutamine oleks samal tasemel, nagu on ette nähtud praeguse rahastamiskavaga. Nõukogu rõhutas 10. mail 2012, et äärmiselt tähtis on tagada Europeana pikaajaline elujõulisus, sealhulgas selle juhtimise ja rahastamise osas³.*
- (10) *Lastele ja noortele tuleks tagada ohutu, kaasav ja positiivne veebikeskkond. Laste õiguste veebikeskkonnas kaitsmise ja edendamise otsustava tähtsusega meetmena tuleks tagada programmi „Safer Internet” toimimine pärast 2014. aastat. Käesoleva määruse rakendamisega tuleks lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia rakendamist nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil toetada rahaliselt, eelkõige liikmesriikide turvalisema interneti keskuste osas. Kõnealuse strateegia edukuse võtmelemendiks ja eeltingimuseks on turvalisema interneti keskuste, sealhulgas teadlikkuse suurendamise keskuste tegevus ja muu teadlikkust suurendav tegevus, samuti laste, vanemate ja hooldajate jaoks ette nähtud abiliinid, kus käsitletakse laste jaoks parimaid interneti kasutusviise, ning vihjeliinid, kuhu saab teatada laste seksuaalse väärkohtlemisega seotud infosist.*

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007-2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15).

² Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014-2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

³ *ELT C 169, 15.6.2012, lk 5.*

- (11) *Lüüdu tulevases õigusaktis e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul määratakse kindlaks üksikasjalikud nõuded ja tingimused selliste põhieelduste vastastikuseks tunnustamiseks, mida järgnevalt nimetatakse digiteenuste alustaristuteks. Nimetatud õigusakt hõlmab käesoleva määruse lisas esitatud ühishuviprojektide osana mitmeid kõige olulisemaid alustaristuid, näiteks e-identimist ja e-allkirja.*
- (12) Digiteenuste taristud, mida kasutatakse vastavalt otsusele nr 922/2009/EÜ, hõlbustavad Euroopa haldusasutuste vahel piiriülest ja valdkondadevahelist elektroonilist suhtlemist. See omakorda võimaldab osutada olulisi teenuseid muu hulgas sellistes valdkondades nagu elektrooniline identimine **ja autentimine**, elektroonilised riigihanked ning äriregistrite vastastikune piiriülene sidumine, samuti koosvõimelisi piiriüleseid e-tervise teenuseid, ning teha ka küberjulgeolekuga seotud piiriülest koostööd, aidates nii kaasa digitaalse ühtse turu loomisele. Selline haldusasutuste suhtlus saab toimida sel moel, et töötatakse välja ja/või täiustatakse koosvõimelisi põhiteenusplatvorme, tuginedes nende olemasolevatele ühistele alustaristutele ja/või muude põhiteenusplatvormide arendamiseks vajalike täiendavate ühiste alustalade loomisele, ning nendega seotud üldteenuseid, mis seovad riikide taristud piiriüleste digiteenuste osutamiseks põhiteenusplatvormidega.

- (13) Liikmesriigid peaksid kannustama kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi täielikult ja tulemuslikult osalema digiteenuste taristute juhtimises ning tagama, et e-valitsuse teenuste piiriülese osutamisega seotud ühishuviprojektides võetaks arvesse Euroopa avalike teenuste koosvõime raamistikus tehtud soovitusi.
- (14) Euroopa Parlament rõhutas 6. juuli 2011. aasta resolutsioonis „Euroopa lairibaühendus: investering digitaalvaldkonnale tuginevasse majanduskasvu”,¹ et lairibateenused on liidu tööstuse konkurentsivõime alus ning annavad suure panuse liidu majanduskasvu, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja kvaliteetse tööhõive loomisesse. ***Kui liit soovib juurutada innovatsiooni, teadmisi ja teenuseid, siis on investeerimisel tipptasemel ja tulevikukindlasse tehnoloogiasse otsustav tähtsus.***
- (15) ***Euroopa turg, kus peaaegu 500 miljonil inimesel on väga kiire lairibaühendus, oleks siseturu arendamise liikumapanevaks jõuks, luues kogu maailmas unikaalse kasutajate kriitilise massi, avades kõik piirkonnad uutele võimalustele ja pakkudes igale kasutajale suuremat väärtust ning andes liidule võimaluse kujuneda maailma juhtivaks teadmistepõhiseks majanduseks. Väga kiirete lairibavõrkude kiire kasutuselevõtt on väga tähtis liidu tootlikkuse arendamise seisukohast ning selliste uute ja väikeste ettevõtete tekkeks, mis võivad olla juhtival kohal erinevates sektorites, nagu tervishoiu-, tootmise ja teenindussektoris.***

¹ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 89.

- (16) *Uued taristuvõimalused koos uute, uuenduslike ja koosvõimeliste teenustega peaksid käivitama soodsa mõjuringi, edendades suuremat nõudlust väga kiirete lairibavõrkude järele, millele oleks äri seisukohast soovitatav reageerida.*
- (17) Euroopa digitaalses tegevuskavas on kirjas, et 2020. aastaks peaks kõikidel Euroopa elanikel olema juurdepääs internetiühendusele kiirusega üle 30 megabiti sekundis ning vähemalt pooltel Euroopa kodumajapidamistel peaks olema kiirem internetiühendus kui 100 megabitti sekundis.
- (18) *Võttes arvesse üha kiiremat internetiühendust vajavate teenuste ja rakenduste kiiret arengut ning seda võimaldavate tipptasemel tehnoloogiate kiiret arengut, siis on Euroopa digitaalse tegevuskava hindamisel asjakohane kaaluda lairibaühendusele 2020. aastaks seatud eesmärkide muutmist selle tagamiseks, et liidul oleksid võrreldes muude maailma majanduspiirkondadega konkurentsivõimelised lairibaühenduskiirused.*
- (19) *Osadele lairibaprojektidele tuleks kiiruse osas seada kõrgemad eesmärgid ning seega peaksid need olema kiiremat ühendust puudutavad katseprojektid ja mudelid, mida on võimalik korrata.*

- (20) *Euroopa Parlament rõhutas 12. septembri 2013. aasta resolutsioonis kasvu, liikuvuse ja tööhõive digitaalarengu tegevuskava kohta ja vajaduse kohta kiiremini tegutseda, et tulevikku vaatavas muudetud Euroopa digitaalses tegevuskavas 2020. aastaks seatud eesmärk on tagada kõikidele liidu kodumajapidamistele lairibuühendus kiirusega 100 megabitti sekundis ja 50 % kodumajapidamistele internetiühendus kiirusega vähemalt 1 gigabitti sekundis.*
- (21) Erasektoril peaks olema lairibavõrkude arendamisel ja ajakohastamisel juhtroll ning teda peaks selles toetama konkurentsivõimeline ja investeerimist soodustav õigusraamistik. Kui erainvesteeringuid ei tehta piisavalt, **peaksid** liikmesriigid tegema Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärkide saavutamiseks vajalikke pingutusi. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012¹ kohaselt* tuleks avaliku sektori rahalist abi lairibavõrkude jaoks kasutada üksnes selliste programmide või algatuste puhul, mis hõlmavad projekte, mida ei saa rahastada vaid erasektor, mis on leidnud kinnitust eelhindamise käigus, millega tehakse kindlaks turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).*

- (22) Lairibavõrkude rahastamisvahendid ei tohi põhjendamatult moonutada konkurentsi, tõrjuda eemale erainvesteeringuid ega luua tingimusi, mis pärsiksid eraettevõtjate investeerimismotivatsiooni. Eelkõige peavad nad olema kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 101, 102, 106 ja 107 **ning vajaduse korral kooskõlas ELi suunistega riigiabiesskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõttuga.**
- (23) **Lairibavõrkude rahastamine riiklikest vahenditest peab olema suunatud ainult sellistele taristutele, mille puhul järgitakse kohaldatavat õigust, eelkõige konkurentsioigust, ning juurdepääsu võimaldamise kohustust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/19/EÜ¹.**
- (24) Kuna Euroopa ühendamise rahastust saadaolevad rahalised vahendid on piiratud, tuleks rahaline abi suunata liidu tasandi rahastamismehhanismide loomisele, et meelitada ligi lisainvesteeringuid, soodustada mitmekordistava mõju tekitamist ja hõlbustada seega erasektori ja muude avaliku sektori vahendite tulemuslikku kasutamist investeerimiseks. Nii saavad ettevõtjad ja institutsioonid rahastamisse panustada hoopis suuremaid summasid kui on võimalik saada otse Euroopa ühendamise rahastust.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (ELT L 108, 24.4.2002, lk 7).

- (25) *Kuna Euroopa ühendamise rahastu rahalised vahendid on piiratud ning digiteenuste taristutele piisava rahastamise tagamiseks ei tohiks lairibaühendusele ette nähtud kogueelarve ületada minimaalset summat, mis on vajalik selleks, et kehtestada kulutõhusaid sekkumisi, mis tuleks eelneva hindamise käigus kindlaks määrata, võttes muu hulgas arvesse kavandatud rahastamisvahendite liiki, võimalikku võimendavat mõju minimaalse tõhususega projektiportfellile ning turutingimusi.*
- (26) Euroopa ühendamise rahastu toetus lairibaühenduse kasutuselevõtuks peaks täiendama muude liidu programmide ja algatuste (sh Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide) raames antavat toetust juhul, kui eelhindamisega on tehtud kindlaks turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad ja kui korraldusasutused on nii otsustanud. Euroopa ühendamise rahastu vahendite kasutamine lairibaühenduse kasutuselevõtu jaoks peaks toetama liikmesriikide pingutusi nii otseselt kui ka kaudselt, tagades investeerimisvahendi muudest allikatest (sh Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest) pärit vabatahtlike ja sihtotstarbeliste vahendite jaoks ning võimaldades seega liikmesriikidel avaliku sektori kulutuste tõhustamiseks ära kasutada liidu juhitavate vahenditega kaasnevat oskusteavet ja mastaabimõju.

- (27) *Majanduslikult soodsaima tulemuse tagamiseks ja arvestades Euroopa ühendamise rahastu piiratud rahalisi vahendeid, peaks rahastamine Euroopa ühendamise rahastust olema kättesaadav projektidele, mis kasutavad konkreetse projekti jaoks sobivaimat tehnoloogiat, võivad aidata edendada uuenduslike ärimudelite loomist ja mida on suure tõenäosusega võimalik korrata. Kui projekte rahastatakse Euroopa ühendamise rahastust, näiteks Euroopa struktuuri- ja innovatsioonifondidest antavate vabatahtlike toetuste abil või riiklikest või piirkondlikest vahenditest, siis peaksid rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid olema paindlikumad ja võtma arvesse selliste valdkondade konkreetset olukorda ja tingimusi, mida sellise rahastamisega on kavas toetada.*
- (28) Liit võib toetada Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärgi saavutada aitavate lairibavõrkude kasutuselevõttu mis tahes piirkondades. *Digitaal tehnoloogia erinevuse vähendamine ja e-kaasatuse suurendamine on Euroopa digitaalse tegevuskava olulised eesmärgid. Sellepärast tuleks kõikide liidu lairibavaldkonna meetmetega käsitleda selliste linnalähedaste, maa- ja eelkõige hõredalt asustatud ja vähem arenenud piirkondade erivajadusi, kuhu on vaja luua internetiühendus.* See hõlmab lairibavõrkude kasutuselevõttu saarte ning raskesti ligipääsetavate, mägiste, kaugete ja äärealade, sh saartel asuvate liikmesriikide sidumiseks liidu keskpriirkondadega ja/või meetmeid, mille eesmärk on suurendada selliste alade ja liidu keskpriirkondade vaheliste lairibaühenduste usaldusväärsust või parandada nende toimimist.

- (29) ***Digitaalse ühtse turu väljakujundamiseks tuleks ergutada Euroopa ühendamise rahastu programmi ning riiklike ja piirkondlike lairibaühendust käsitlevate meetmete vahelist koostööd.***
- (30) Käesoleva määruse rakendamisel tuleks rahalise abi andmise viisid viia vastavusse asjaomaste meetmete laadiga. Seega tuleks digiteenuste taristute puhul rahastada hangete või erandjuhtudel toetuste kaudu eelisjärjekorras põhiteenusplatvorme, mida ei ole võimalik rahastada muudest allikatest, ning üldteenuste jaoks tuleks anda vaid piiratud rahalist abi Euroopa ühendamise rahastust. Pealegi peaks Euroopa ühendamise rahastust antava rahalise abi eesmärk olema liidu vahendite tõhus kasutamine, mistõttu tuleks lairibavõrke toetada rahastamisvahenditega, millega tagatakse suurem võimendav mõju kui toetustega.
- (31) Käesoleval määrusel põhineva sekkumise eesmärk peaks olema saavutada koostoime ja koosvõime lisas kirjeldatud ühishuviprojektide vahel ning muude taristutega, sh Euroopa ühendamise rahastust toetatavate transpordi- ja energiataristutega, asjakohaste teadustaristutega, mida toetatakse muu hulgas programmi „Horisont 2020” alusel, ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatavate taristutega, vältides samas tegevuse kattumist ja põhjendamatut halduskoormust.

- (32) Ühishuviprojektide jaoks antavat rahalist abi tuleks täiendada horisontaalmeetmetega, sh tehniline abi, nõudlust suurendavad meetmed ja koordineerimine, mille eesmärk peaks olema maksimeerida liidu sekkumise mõju.
- (33) Lairibavõrke käsitleva sekkumise jaoks rahaliste vahendite eraldamisel peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse olemasolevate liidu rahastamisvahendite hindamise tulemusi.
- (34) ■ Komisjoni peaks abistama **kõikide** liikmesriikide esindajatest koosnev eksperdirühm, kellega **tuleks pidada** nõu muu hulgas käesoleva määruse rakendamise seire ning kavandamise, hindamise ja rakendamisprobleemide lahendamise üle ning kes peaks neis küsimustes kaastööd tegema.
- (35) ***Eksperdirühm peaks samuti tegema koostööd käesoleva määruse rakendamisega seotud üksustega, näiteks kohalike ja piirkondlike ametiasutuste, internetiühenduse pakkujate, riikide haldusasutuste ja osade tootjatega, samuti riikide reguleerivate asutuste ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1211/2009 loodud¹ elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ametiga (BEREC).***

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1211/2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo (ELT L 337, 18.12.2009, lk 1).

- (36) *Määrusega (EL) nr 1316/2013 luuakse Euroopa ühendamise rahastu koordineerimiskomitee, mis on komitee ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011¹ tähenduses. Määrusega (EL) nr 1316/2013 antakse komisjonile ka õigus võtta kontrollimenetluse kohaselt vastu iga- ja mitmeaastaseid tööprogramme, sealhulgas telekommunikatsioonisektoris, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust. Sellega seoses on oluline selgitada, et käesoleva määrusega seotud küsimuste ning eelkõige iga- ja mitmeaastaste tööprogrammide arutamisel peaksid Euroopa ühendamise rahastu koordineerimiskomitees esindama liikmesriike telekommunikatsioonitaristu sektori eksperdid.*
- (37) *Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt üleeuroopaliste telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrkude koordineeritud arendamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid toetatavate taristute piiriülesuse ja kogu liidu territooriumi hõlmava toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.*
- (38) *Määruses (EL) nr 1316/2013 määratakse kindlaks tingimused, meetodid ja menetlused liidu rahalise abi andmiseks üleeuroopalistele võrkudele eesmärgiga toetada ühishuviprojekte transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiataristu sektoris. Määruses kehtestatakse samuti määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 alusel eraldatavate vahendite jaotus kõigis kolmes sektoris. Määrust (EL) nr 1316/2013 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014. Seetõttu on asjakohane ühtlustada käesoleva määruse kohaldamisaeg Määruse (EL) nr 1316/2013 ja määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 kohaldamisajaga. Käesolevat määrust tuleks seetõttu kohaldada alates 1. jaanuarist 2014.*

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(39) *Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1336/97/EÜ¹ tuleks tunnistada kehtetuks,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesolevas määruses sätestatakse suunised üleeuroopaliste ***telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrkudega*** seotud ühishuviprojektide õigeaegseks kasutuselevõtmiseks ja nende koosvõime tagamiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1997. aasta otsus nr 1336/97/EÜ üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke käsitlevate suuniste kohta (EÜT L 183, 11.7.1997, lk 12).

2. Käesolevas määruses sätestatakse eelkõige:
- a) *ühishuviprojektide* eesmärgid *ja tegevusprioriteedid*;
 - b) ühishuviprojektide *kindlaksmääramine*;
 - c) *kriteeriumid*, mille alusel võib ühishuviprojektide väljatöötamist, rakendamist, kasutuselevõtmist, vastastikust sidumist ja koosvõime tagamist *toetavale tegevusele* anda liidu rahalist abi kooskõlas määrusega (EL) nr 1316/2013;
 - d) ■ ühishuviprojektide *rahastamise* prioriteedid ■ .

■

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) nr 1316/2013 artiklis 2 sätestatud mõisteid. ■

2. **Käesoleva määruse ja määruse (EL) nr 1316/2013 kohaldamisel** kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- a) „**telekommunikatsioonitaristu**” – lairibavõrgud ja digiteenuste taristud;
- b) „digiteenuste taristud” – taristud, mis võimaldavad osutada võrgupõhiseid teenuseid elektrooniliselt, üldjuhul internetis, ja millega pakutakse üleeuroopalisi koosvõimelisi ühishuviteenuseid kodanikele, ettevõtjatele ja/või ametiasutustele, ja mis koosnevad põhiteenusplatvormidest ja üldteenustest;
- c) ■ „alustaristud” – digiteenuste **peamised** taristud, **mida on võimalik keerukamates digiteenuste taristutes korduvalt kasutada**;
- d) ■ „põhiteenusplatvormid” – digiteenuste taristute kesksed teljed, mille eesmärk on tagada kogu Euroopas ühenduvus, juurdepääs ja koosvõime, ning mis on avatud liikmesriikidele ja mis võivad olla avatud ka teistele üksustele;
- e) „üldteenused” – **lüüsiteenused**, mis seovad ühte või mitut riikide taristut ■ ühe või mitme põhiteenusplatvormiga ■ ;

- f) „lairibavõrgud” – traadiga ja traadita ■ juurdepääsuvõrgud, lisataristu ning põhivõrgud, mis on võimalised pakkuma ülikiiret ühenduvust ■ ;
- g) „horisontaalmeetmed” – määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 2 punktis 6 määratletud uuringud ja punktis 7 määratletud programmi rakendamist toetavad meetmed.

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Ühishuviprojektid aitavad saavutada määruse (EL) nr 1316/2013 artiklis 3 sätestatud üldesmäärke.
2. Lisaks üldesmärkidele aitavad ühishuviprojektid saavutada üht või mitut järgmist eriesmärki:
 - a) aidata kaasa majanduskasvule ja toetada ■ siseturu loomist *ja toimimist*, et toetada Euroopa majanduse, sh väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõimet;

- b) parandada kodanike, ettevõtjate ja ametiasutuste igapäevaelu *igal tasandil*, edendades *lairibavõrkusid*, riikide, piirkondade ja kohalike *lairibavõrkude* vastastikust sidumist ja koosvõimet ning *mittediskrimineerivat* juurdepääsu sellistele võrkudele *ja e-kaasatust*;

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärgid saavutatakse järgmiste tegevusprioriteetide abil:

- a) üleeuroopaliste digiteenuste taristute koosvõime, ühenduvus, säästev kasutuselevõtt, toimimine ja ajakohastamine, samuti koordineerimine Euroopa tasandil;
- b) mõjusad avaliku ja erasektori investeeringud lairibavõrkude kasutuselevõtu ja uuendamise soodustamiseks, et aidata saavutada Euroopa digitaalse tegevuskava lairibaühendusega seotud eesmärgid.

■

Artikkel 4

Ühishuviprojektid

-
1. Ühishuviprojektidel on eelkõige järgmised eesmärgid:
 - a) luua ja/või täiustada koosvõimelisi ja võimaluse korral rahvusvaheliselt ühilduvaid põhiteenusplatvorme ■ koos digiteenuste taristute üldteenustega;
 - b) tagada tõhusad lairibavõrkudesse investeerimise vahendid, meelitada ligi uut liiki investoreid ja projektide elluviijaid ning kannustada korratavate uuenduslike projektide ja ärimudelite loomist.
 2. ■ Ühishuviprojekt võib hõlmata ■ kogu projektitsükli, sealhulgas teostatavusuuringuid, rakendamist, pidevat toimimist *ja ajakohastamist*, koordineerimist ja hindamist.
 3. Ühishuviprojekte võivad toetada horisontaalmeetmed.

4. Ühishuviprojekte ja neid toetavaid meetmeid on täpsemalt kirjeldatud lisas.

■

Artikkel 5

Sekkumismeetodid

1. Digiteenuste taristute puhul loob põhiteenusplatvorme peamiselt liit ning üldteenuseid osutavad asjakohase põhiteenusplatvormiga ühendatud osalised. Lairibavõrkudesse investeerib peamiselt erasektor, keda toetab ***konkurentsivõimeline ja investeerimist soodustav õigusraamistik***. Avaliku sektori toetust ***lairibavõrkudele*** antakse vaid turutõrke korral või mitteoptimaalses investeerimisolukorras.
2. Liikmesriike ■ ja muid üksusi, kes vastutavad ühishuviprojektide elluviimise eest või aitavad sellele kaasa, ***innustatakse võtma ühishuviprojektide elluviimise hõlbustamiseks vajalikke meetmeid. Liikmeriigi territooriumi puudutava ühishuviprojekti elluviimise puhul tehakse lõplik otsus pärast asjaomaselt liikmesriigilt heakskiidu saamist.***

3. Ühishuviprojekte toetavatele meetmetele, ***mis vastavad käesoleva määruse artiklis 6 sätestatud kriteeriumidele***, võib anda liidu rahalist abi määruse (EL) nr 1316/2013 alusel saadaolevatest vahenditest ja kõnealuses määruses sätestatud tingimustel. Rahalist abi antakse kooskõlas liidu vastuvõetud asjaomaste eeskirjade ja menetlustega ning vastavalt käesoleva määruse ***artikli 6 sätestatud*** rahastamisprioriteetidele ja vahendite olemasolule, ***võttes arvesse abisaajate konkreetseid vajadusi***.
4. Digiteenuste taristute valdkonna ühishuviprojekte toetavaid meetmeid ***toetatakse***:
 - a) hangete kaudu ja/või
 - b) toetustega.
5. Lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte toetavaid meetmeid ***toetatakse***:
 - a) määruses (EL) nr 1316/2013 määratletud rahastamisvahenditega, mida võib täiendada Euroopa ühendamise rahastu muudest sektoritest, muudest vahenditest ja kavadest ning liidu eelarve ridadelt, liikmesriikidelt (sh piirkondlikelt ja kohalikelt ametiasutustelt) ja muudelt investoritelt (sh erainvestoritelt) pärinevate vahenditega kooskõlas määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 15 lõikega 2, ja/või

- b)* kombineerides muudest liidu või liikmesriikide allikatest kui Euroopa ühendamise rahastust pärinevaid avaliku sektori toetusi ja rahastamisvahendeid.
- 6. Horisontaalmeetmeid toetatakse:
 - a)* hangete kaudu ja/või
 - b)* toetustega.
- 7. *Lairibavõrkude toetamiseks kasutatavatele rahastamisvahenditele eraldatav kogueelarve ei ületa minimaalset summat, mis on vajalik selleks, et kehtestada kulutõhusaid sekkumisi, mis määratakse kindlaks määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 14 lõikes 1 osutatud eelneva hindamise alusel.*

Kõnealune summa on 15 % määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 5 lõike 1 punktis b telekommunikatsioonisektorile ette nähtud rahastamispaketist.
- 8. *Käesoleva määruse alusel rahalist abi saavatest lairibaprojektidest on vähemalt ühe kolmandiku eesmärk saavutada lairibaühenduskiirus üle 100 megabiti sekundis.*

9. ***Tulenevalt artikli 8 lõikes 6 osutatud aruandest võivad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal muuta käesoleva artikli lõike 7 kohaselt kindlaksmääratud summat ja lõikes 8 osutatud projektide osakaalu.***
10. Kui Euroopa ühendamise rahastust antava toetusega täiendatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest pärinevaid ja muid avaliku sektori otsetoetusi, saab Euroopa ühendamise rahastu meetmete ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest pärinevate toetuste koostoimet suurendada asjakohase koordineerimismehhanismi abil.

Artikkel 6

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ja rahastamisprioriteedid

1. Digiteenuste taristute valdkonna ühishuviprojekte toetavad meetmed on rahastamiskõlblikud juhul, kui nad vastavad kõikidele järgmistele kriteeriumitele:
- a) nad on piisavalt kasutusküpsed, mis on eelkõige tõendatud innovatsiooni ja teadusuuringutega seonduvate liidu programmide alusel ellu viidud edukate katseprojektide põhjal;

- b) nad aitavad kaasa siseturgu toetavale liidu poliitikale ja tegevusele;
- c) nendega luuakse Euroopa lisaväärtust **ning esitatakse** pikaajalise jätkusuutlikkuse **strateegia ja ajakava**, kasutades vajaduse korral muid rahastamisallikaid kui Euroopa ühendamise rahastu, **ning mille kvaliteet tehakse kindlaks teostatavus- ja tasuvusanalüüsiga. Sellist strateegiat ajakohastatakse, kui see on asjakohane**;
- d) nad vastavad **rahvusvahelistele ja/või Euroopa** standarditele **või avatud** spetsifikatsioonidele ja suunistele, nt Euroopa koosvõime raamistikule, ja neis kasutatakse ära olemasolevaid lahendusi.

- 2. **Digiteenuste taristute valdkonna ühishuviprojekte toetavad meetmed, mida rahastatakse Euroopa ühendamise rahastust, valitakse välja ja nende rahastamise tase määratakse kindlaks määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 17 lõikes 1 osutatud iga-aastase tööprogrammi osana.**
- 3. Eelisjärjekorras rahastatakse lisa **1. jao punktis 1** loetletud alustaristuid, mis on vajalikud muude digiteenuste taristute arendamiseks, kasutuselevõtuks ja toimimiseks ning mida kavatakse tõendatult selleks kasutada.

4. Teise eelistusena rahastatakse *lisa jagudes 1.2 ja 1.3 loetletud muid* digiteenuste taristuid, mis toetavad liidu õigust, *poliitikat ja programme ja* põhinevad *võimaluse korral* olemasolevatel alustaristutel.
5. *Esmajärjekorras toetatakse põhiteenusplatvorme ja alles seejärel üldteenuseid.*
6. Käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkidest *ja käesoleva määruse lisas esitatud ühishuviprojektide kirjeldusest* lähtuvalt *ning võttes arvesse olemasolevaid eelarvevahendeid*, võidakse *määruse (EL) nr 1316/2013 artiklis 17 osutatud mitme- ja iga-aastastes tööprogrammides* määrata digiteenuste taristute valdkonnas kindlaks täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ja rahastamisprioriteedid.
7. Lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte toetavad meetmed on rahastamiskõlblikud juhul, kui nad vastavad kõikidele järgmistele kriteeriumitele:
 - a) nad aitavad märkimisväärselt kaasa Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärkide saavutamisele;
 - b) nendega seotud projektid on piisavalt hilises arengu- ja ettevalmistusjärgus, mida toetavad tõhusad rakendusmehhanismid;

- c) nende abil kõrvaldatakse turutõrkeid või lahendatakse mitteoptimaalseid investeerimisolukordi;
- d) nad ei tekita turumoonutusi ega tõrju eemale erainvesteeringuid;
- e) nende puhul kasutatakse tehnoloogiat, mida peetakse asjaomase geograafilise piirkonna vajaduste rahuldamiseks kõige sobivamaks, võttes arvesse geograafilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke tegureid ning järgides tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet;
- f) nende puhul võetakse kasutusele tehnoloogia, mis sobib konkreetsele projektile kõige paremini, pakkudes samas välja parima tasakaalu uusimate tehnoloogiate vahel andmevoo läbilaskevõime, edastamise turvalisuse, võrgu vastupidavuse ja kulutõhususe osas;**
- g) neid on suure tõenäosusega võimalik korrata** ja/või nende puhul järgitakse innovatiivseid ärimudeleid **■** .

8. Käesoleva artikli lõike 7 punktis g osutatud kriteeriume ei ole vaja täita projektide puhul, mida rahastatakse täiendavate sihtotstarbeliste vahenditega, mis on eraldatud kooskõlas määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 15 lõikega 2.

9. *Horisontaalmeetmed on rahastamiskõlblikud juhul, kui nad vastavad ühele järgmistest kriteeriumitest:*
- a) *nendega valmistatakse ette või toetatakse rakendusmeetmete kasutuselevõttu, juhtimist ja rakendamisel tekkinud või tekkivate probleemide lahendamist;*
 - b) *nende abil tekitatakse uut nõudlust digiteenuste taristute järele.*

Artikkel 7

Koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Liit võib luua kontakte, pidada arutelusid, vahetada teavet ja teha koostööd kolmandate riikide haldusasutuste või muude organisatsioonidega, et saavutada käesoleva määruse eesmärgid **II**. Lisaks muudele eesmärkidele püütakse sellise koostööga suurendada **II** liidu *telekommunikatsioonitaristu valdkonna* võrkude ja kolmandate riikide *sarnaste* võrkude vahelist koosvõimet.
2. *Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid võivad osaleda telekommunikatsioonitaristut hõlmavas Euroopa ühendamise rahastu sektoris EMP lepingus sätestatud tingimuste kohaselt.*

3. *Erandina määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 8 lõikest 3 ja artikli 9 lõikest 4 võivad telekommunikatsioonitaristut hõlmavas Euroopa ühendamise rahastu sektoris osaleda ühinevad riigid ja kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelse strateegia raames, vastavalt liiduga allkirjastatud lepingutele.*
4. *EFTA riikide osalemise puhul käsitatakse telekommunikatsioonitaristut hõlmavat Euroopa ühendamise rahastu määruse sektorit eraldiseisva programmina.*

Artikkel 8

Teabevahetus, seire ja aruandlus

1. Määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 22 kolmanda lõigu kohaselt saadud teabe põhjal vahetavad liikmesriigid ja komisjon teavet *ja parimaid* tavaid *käesoleva määruse* rakendamisel tehtud edusammude kohta. *Vajaduse korral kaasavad liikmesriigid sellesse protsessi kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused. Komisjon avaldab igal aastal kõnealusest teabest ülevaate ja edastab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

2. Komisjon konsulteerib kõikide liikmesriikide esindajatest koosneva eksperdirühmaga, kes teda ka abistab ■ . Eelkõige aitab eksperdirühm komisjonil:
- a) teostada **käesoleva määruse** rakendamise üle seiret;
 - b) **võtta** vajaduse korral **arvesse** riiklikke kavasid või strateegiaid;
 - c) võtta meetmeid tööprogrammide rakendamise hindamiseks finants- ja tehnilisel tasandil;
 - d) lahendada olemasolevate või uute projektide rakendamisega seotud probleeme;
 - e) **määrata kindlaks strateegilised suunised enne määruse (EL) nr 1316/2013 artiklis 17 osutatud iga- ja mitmeaastaste tööprogrammide koostamist, pöörates erilist tähelepanu selliste meetmete valimisele ja lõpetamisele, mis annavad panuse ühishuviprojektidesse, eelarve jagunemise kindlaksmääramisele ning kõnealuste tööprogrammide läbivaatamisele.**

3. Ekspertühm võib käsitleda ka muid üleeuroopaliste *telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrkude* arendamisega seotud küsimusi.
4. *Komisjon teavitab ekspertühma määruse (EL) nr 1316/2013 artiklis 17 osutatud iga- ja mitmeaastaste tööprogrammide rakendamisel tehtud edusammudest.*
5. *Ekspertühm teeb koostööd digivõrkude ja -teenuste planeerimisse, arendamisse ja juhtimisse kaasatud üksustega ja muude asjaomaste sidusrühmadega.*

Komisjon ja muud käesoleva määruse rakendamise eest vastutavad üksused, näiteks Euroopa Investeeringuspank, pööravad erilist tähelepanu ekspertühma tähelepanekutele.

6. Koostoimes määruse (EL) nr 1316/2013 vahe- ja järelhindamisega, *millele osutatakse kõnealuse määruse artiklis 27, ning ekspertühma abil* avaldab komisjon aruande *käesoleva määruse* rakendamisel tehtud edusammude kohta. Aruanne esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ■ .

7. *Aruandes hinnatakse ühishuviprojektide arendamisel ja rakendamisel saavutatud edusamme, esitades vajaduse korral muu hulgas teabe rakendamisel toimunud viivituste ja esilekerkinud probleemide kohta, ning samuti kulukohustusi ja makseid käsitleva teabe.*
8. Aruandes hindab komisjon ka seda, kas ühishuviprojektide ulatus vastab jätkuvalt ■ tehnika, innovatsiooni, õigusnormide või turu ja majanduse arengule ning kas mõne toetatava ühishuviprojekti rahastamine tuleks sellist arengut ja pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamise vajadust arvestades järk-järgult lõpetada või tuleks otsida nende rahastamise allikaid mujalt ■ . ■ Projektide puhul, millel on tõenäoliselt märkimisväärne keskkonnamõju, sisaldavad kõnealused aruanded keskkonnamõju analüüsi, võttes vajaduse korral arvesse kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamise vajadusi ning katastroofidele vastupanu võimet. Sellist hindamist ■ võidakse vajaduse korral teha ka muul ajal.
9. Artiklis 3 sätestatud erieesmärkide saavutamist mõõdetakse muuhulgas järgmiste näitajate järelhindamise abil:

- a) digiteenuste taristute kättesaadavus ehk iga digiteenuste taristuga ühendatud liikmesriikide arv,
- b) digiteenuste taristuid kasutavate kodanike ja äriühingute osakaal ning selliste teenuste piiriülene kättesaadavus,
- c) lairibavõrkude valdkonnas tehtud investeeringute maht ja võimendav mõju
artikli 5 lõike 5 punktis b osutatud avaliku sektori allikatest rahastatavate projektide puhul.

I

Artikkel 9
Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 1336/97/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist **2014**.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ÜHISHUVIPROJEKTID

1. jagu Digiteenuste taristud

Digiteenuste taristutega seotud sekkumised toimuvad üldjuhul kahel tasandil ehk põhiteenusplatvormide ja üldteenuste tasandil. Põhiteenusplatvormi olemasolu on digiteenuste taristu loomiseks vajalik eeltingimus ■.

Põhiteenusplatvormidega ■ tagatakse ühishuviprojektide puhul koosvõime ja turvalisus. Nende ülesanne on võimaldada standarditud, piiriüleste ja kasutajasõbralike teabevahetusplatvormide kaudu digitaalset suhtlust avaliku sektori asutuste ja kodanike, ametiasutuste, ettevõtjate ja organisatsioonide ning eri riikide ametiasutuste vahel.

Digiteenuste taristute alustaristud on muudest digiteenuste taristutest tähtsamad, sest esimestest sõltub viimaste arendamine. Üldteenused tagavad ühenduvuse põhiteenusplatvormidega ja võimaldavad riikide lisaväärtust pakkuvatel teenuste osutajatel neid platvorme kasutada. Üldteenused ühendavad riigisiseseid teenuseid põhiteenusplatvormidega ning võimaldavad riikide ametiasutustel ja organisatsioonidel, ettevõtjatel ja/või kodanikel kasutada neid platvorme piiriüleste tehingute tegemiseks. Tagatakse teenuste kvaliteet ja tugi piiriüleste tehingutega seotud osalistele. Nende teenuste abil toetatakse ja soodustatakse põhiteenusplatvormide kasutuselevõttu.

Rõhk ei ole mitte üksnes digiteenuste taristute ja nendega seotud teenuste väljatöötamisel, vaid ka selliste platvormide tegevuse juhtimisel.

Uued põhiteenusplatvormid põhinevad üldjuhul olemasolevatel platvormidel ja nende alustaristutel ja/või võimaluse korral lisatakse nende jaoks uusi alustaristuid.

1. Artikli 6 lõigete 1 ja 3 **kohaselt** kindlaks määratud alustaristud, mis lisatakse tööprogrammidesse, on järgmised:
 - a) elektrooniline identimine ja autentimine: teenused, mis võimaldavad e-identimise ja e-allkirja piiriülest tunnustamist ja valideerimist;
 - b) dokumentide elektrooniline edastamine: teenused, mis võimaldavad elektroonilisi dokumente turvaliselt ja jälgitavalt üle piiri edastada;
 - c) automaattõlge: masintõlkemootorid ja keeltega seotud erivahendid, sh vahendid ja programmeerimisliidesed, mis on vajalikud üle-euroopaliste digiteenuste osutamiseks mitmekeelses keskkonnas;
 - d) esmatähtsate digiteenuste taristute toetamine: teabevahetuskanalid ja -platvormid, mille kaudu parandatakse kogu liidus küberohtudeks valmisolekut, nendega seotud teabe jagamist, koordineerimist ning neile reageerimist;
 - e) elektroonilised arved: teenused, mis võimaldavad arveid **turvaliselt** elektrooniliselt vahetada.

2. *Hästi toimivad digiteenuste taristud, mis on artikli 6 lõike 1 kohaselt rahastamiskõlblikud eelkõige seoses teenuse katkematu osutamisega:*
- a) *juurdepääs Euroopa kultuuripärandi digitaalsetele ressurssidele: praegusele Europeana portaalile tuginev põhiteenusplatvorm. Platvormiga tagatakse juurdepääsupunkt Euroopa kultuuripärandi infosisule ühiku tasandil, liideste spetsifikatsioonid taristuga suhtlemiseks (andmeotsing, andmete allalaadimine), metaandmete kohandamise ja uue infosisu talletamise tugi ning teave taristu kaudu juurdepääsetava infosisu korduskasutamise tingimuste kohta;*
 - b) *turvalisema interneti teenustetaristu: platvorm, mis võimaldab omandada, käitada ja hallata jagatud andmetöötlusseadmeid, andmebaase, tarkvaravahendeid ja vahetada parimaid tavaid liikmesriikide turvalisema interneti keskuste jaoks. See hõlmab ka laste seksuaalse väärkohtlemisega seotud internetis leiduva infosisu kohta tehtud avalduste käsitlemist toetavat tegevust ning ühendust politseiasutustega, sh selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Interpol, ning vajaduse korral nimetatud infosisu eemaldamist asjaomastelt veebisaitidelt. Seda toetavad ühised andmebaasid ja ühised tarkvarasüsteemid. Turvalisema interneti keskused ja nende asjaomased tegevused, näiteks abiliinid, vihjeliinid, teadlikkuse suurendamise keskused ja muud teadlikkuse suurendamise meetmed on turvalisema interneti taristu peamiseks elementideks.*

3. Muud digiteenuste taristud, mis on artikli 6 lõike 1 **kohaselt rahastamiskõlblikud**:
- a) koosvõimelised piiriülesed elektroonilised hanketeenused: teenused, mida saavad kasutada avalikus ja erasektoris tegutsevad e-riigihanketeenuse osutajad piiriüleste e-riigihankeplatvormide loomiseks. See taristu võimaldab kõikidel äriühingutel liidus järgida mis tahes liikmesriigi hankija riigihankemenetlusi nii lepingu sõlmimisele eelnevas kui ka sellele järgnevas elektroonilises hanketegevuses ning see hõlmab selliseid funktsioone nagu pakumuste elektrooniline esitamine, ettevõtja virtuaaltoimik, e-kataloogid, e-tellimused ja e-arved;
 - b) koosvõimelised piiriülesed e-tervise teenused: platvorm, mis võimaldab kodanikel/patsientidel ja tervishoiutöötajatel omavahel suhelda, asutustel omavahel ja organisatsioonidel omavahel andmeid vahetada või nii kodanikel/patsientidel ja/või tervishoiutöötajatel ja asutustel omavahel suhelda. Nende teenustega pakutakse piiriülest juurdepääsu elektroonilistele terviseandmetele, võimaldatakse välja anda digiretsepte, teha tervise kaugkontrolli, osutada intelligentset elukeskkonda hõlmavaid kaugteenuseid jne;

- c) Euroopa platvorm Euroopa äriregistrite vastastikuseks sidumiseks: platvorm, mis pakub keskseid vahendeid ja teenuseid, mis võimaldavad kõikide liikmesriikide äriregistritel vahetada teavet registreeritud äriühingute, nende filiaalide, ühinemise ja tegevuse lõpetamise kohta. Sellega osutatakse kasutajatele ka mitut riiki hõlmavat ja mitmekeelset otsinguteenust e-õiguse portaali kaudu kättesaadava keskse juurdepääsupunkti vahendusel;
- d) juurdepääs korduskasutatavale avaliku sektori teabele: platvorm, millega tagatakse ühtne juurdepääsupunkt mitmekeelsetele (kõikides liidu institutsioonide ametlikes keeltes) andmetele, mis on liidus ametiasutuste valduses Euroopa, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil; andmete otsimise ja visualiseerimise vahendid; kindlus, et olemasolevad andmekogumid on nõuetekohaselt anonüümseks muudetud ning neile on avaldamiseks, levitamiseks ja korduskasutamiseks antud litsents ja vajaduse korral lisatud hind, sh tagades andmete päritolu kontrollijälje.

■ Muus Euroopa riigis äriühingu asutamise ja juhtimise elektroonilised menetlused: teenus, mis võimaldab kõiki haldusmenetlusi läbi viia elektroonilisel teel piiriülevalt ühtsete kontaktpunktide kaudu. Nimetatud teenus on ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/123/EÜ¹ sätestatud kohustus;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

■

- e) koosvõimelised piiriülesed sidusteenused: platvormid, mis hõlbustavad liikmesriikide koostööd sellistes ühishuvivaldkondades, mille kaudu püütakse eelkõige parandada ühtse turu toimimist, näiteks e-õiguskeskkond, mis võimaldab kodanikel, ettevõtjatel, organisatsioonidel ja õigusala töötajatel piiriüleselt elektrooniliselt juurde pääseda õiguslikele vahenditele, dokumentidele ja kohtumenetlustele, internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm ODR, mis võimaldab interneti kaudu piiriüleselt lahendada tarbijate ja kauplejate vahelisi vaidlusi, ning sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetuse süsteem EESSI, mille abil saavad sotsiaalkindlustusasutused kogu liidus teavet kiiremini ja turvalisemalt vahetada.

2. jagu Lairibavõrgud

1. Meetmete ulatus

Meetmed kätkevad eelkõige üht või mitut järgmist tegevust:

- a) passiivse ja aktiivse füüsilise taristu või nende ja lisataristuelementide kombinatsiooni kasutuselevõtt koos sellise taristu haldamiseks vajalike teenustega;

- b) seonduvad rajatised ja teenused, nagu hoone juhtmestik, antennid, tornid ja muud tugikonstruktsioonid, kaablikanalid, juhtmed, mastid, päästeluugid ja kaablikapid;
- c) **võimaluse korral kasutatakse ära** lairibavõrkude ja muude teenustevõrkude (energia, transport, vesi, kanalisatsioon jne), eelkõige arukate elektri jaotusvõrkude kasutuselevõttust tulenevad koostoimevõimalused.

2. Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärkide saavutamisele kaasaaitamine

Kõik käesoleva **jao** alusel rahalist abi saavad projektid aitavad märkimisväärselt kaasa Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärkide saavutamisele.

■ Liidu poolt otse rahastatavad meetmed vastavad järgmistele tingimustele:

- a) nad põhinevad ■ traadiga või traadita **tehnoloogial**, mis võimaldab osutada väga kiireid lairibateenuseid ja millega rahuldatakse seega suurt ribalaiust nõudvate rakenduste vajadust ■ ;
- b) nad põhinevad uuenduslikel ärimudelitel ja/või meelitavad ligi uut liiki investoreid või projektide elluviijaid või

- c) neid on suure tõenäosusega võimalik korrata ja seega on neil tänu eeskuju mõjule turul laiem mõju;
- d) *võimaluse korral aitavad nad vähendada digilõhet;*
- e) *nende puhul järgitakse kohaldatavat õigust, eelkõige konkurentsioigust ning juurdepääsu võimaldamise kohustust vastavalt direktiivile 2002/19/EÜ.*

Meetmetega, mida rahastatakse määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 15 lõike 2 kohaselt eraldatud täiendavate sihtotstarbeliste vahenditega, luuakse turul uusi võimalusi lairibateenuste kättesaadavuse, kiiruse ja mahu näol. Projektidega, millega kaasneb väiksem andmeedastuskiirus kui 30 megabitti sekundis, tuleks aja jooksul tagada andmeedastuskiiruse suurendamine vähemalt 30 megabitini sekundis **ja võimaluse korral 100 megabitini sekundis ning üle selle.**

3. Projektide hindamine optimaalsete rahastamisstruktuuride kindlakstegemiseks

Meetmeid rakendatakse projektide põhjaliku hindamise põhjal. Hinnatakse muu hulgas turutingimusi, sh teavet olemasoleva ja/või kavandatava taristu, projektide elluviijate õiguslikke kohustuste ning äri- ja turundusstrateegiate kohta. Projekti hindamisel tehakse eelkõige kindlaks, kas programm:

- a) on vajalik turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks, ***mida ei saa teha reguleerivate meetmetega***;
- b) ei tekita turumoonutusi ega tõrju eemale erainvesteeringuid.

Kõnealused kriteeriumid määratakse eelkõige kindlaks projekti tulupotentsiaali ja riskitaseme ning meetmega hõlmatud piirkonna tüübi alusel.

4. Rahastamisallikad

- a) Lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte rahastatakse rahastamisvahendite kaudu. Neile vahenditele eraldatakse selline eelarve, mis katab, kuid ei ületa summat, mis on vajalik täielikult toimiva sekkumise ja vahendi minimaalse efektiivse suuruse tagamiseks.

- b) Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, määruse (EL) nr 1316/2013 ja kõigi asjakohaste Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde käsitlevate määruste eeskirju kohaldades võib punktis a osutatud rahastamisvahendeid kombineerida lisavahenditega:
- i) Euroopa ühendamise rahastu muudest sektoritest,
 - ii) muudest vahenditest, programmidest ja liidu eelarve ridadest;
 - iii) liikmeriikidelt (sh piirkondlikelt ja kohalikelt ametiasutustelt), kes otsustavad lisada omi või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saada olevaid vahendeid. Nimetatud fondide vahendid määratakse kindlas piirkonnas kasutamiseks, et tagada nende kulutamine rahalise osamakse tegevas liikmesriigis või piirkonnas;
 - iv) muudelt, sh erasektori investoritelt.
- c) Punktides a ja b osutatud rahastamisvahendeid võib kombineerida ka toetustega, mida annavad liikmeriigid (sh piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused), kes otsustavad lisada omi või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saada olevaid vahendeid. Seda tingimusel, et:
- i) asjaomane meede vastab kõigile käesoleva määruse kohastele rahastamiskriteeriumidele ning
 - ii) asjakohase riigiabi heakskiit on saadud.

3. jagu Horisontaalmeetmed

Üleeuroopaliste *telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrkude* kasutuselevõttuga, mis aitab kõrvaldada ühtse digitaalse turu kitsaskohti, kaasnevad uuringud ja programmi rakendamist toetavad meetmed. Need meetmed võivad kätkeda kas:

- a) tehnilist abi, et valmistada ette või toetada rakendusmeetmete kasutuselevõttu, juhtimist ja rakendamisel tekkinud või tekkivate probleemide lahendamist, või
- b) meetmeid, millega tekitatakse uut nõudlust digiteenuste taristute järele.

■ Käesoleva määruse alusel antava liidu toetuse koostööstamine muudest allikatest antava toetusega, vältides samas taristu dubleerimist ja erainvesteeringute mujale viimist.

■
